

Claudel: olors franceses

L'any 1997, un petit llibret d'encara no un centenar de pàgines titulat *El primer glop de cervesa (i altres plaers minúsculs)* esdevenia una de les revelacions del panorama editorial francès i donava a conèixer al gran públic el nom del fins aleshores discret autor Philippe Delerm. El títol, que ens va arribar en català un any després (editat per Empúries amb traducció de Jordi Llavina), és un deliciós compendi epicuri de petits relats sobre la fruïció que poden generar activitats tan quotidianes i simples com, a més del primer xarrup cerveser que dona nom a l'obra, anar a buscar dolços un diumenge al matí, llegir a la platja, mullar-se les espadenyes, esmorzar tot llegint el diari o esclovellar pèsols. Un tastet de petits instants de la vida que ens toquen la fibra de la felicitat o ens evocuen algun record proustià en forma o no de magdalena.

Quinze anys després del recull de sensacions signat per Delerm ens arriba també de França un cas similar d'evocació sensorial de les petites coses. Editat per La Magrana i traduït per Jordi Martín Lloret, porta per títol *Perfums* i el signa no pas un desconegut com aleshores era Delerm, sinó un dels grans noms, almenys comercialment parlant, de les lletres franceses actuals: Philippe Claudel.

El bon escriure d'aquest autor el coneixem per l'extraordinària *Les ànimes grises*, la colpidora *La néta del senyor Lihn* i l'obscura *L'informe de Brodeck*. Amb *Perfums*, Claudel fa una aturada en el seu camí novel·lístic i es

recrea en la minuciosa descripció i exaltació de velles fragàncies que construeixen el seu imaginari personal. Sovint les olors, o sentors, són excuses per reverdir antics quadres costumistes de la seva infantesa o joventut. Alguns passatges, per cert, poden considerar-se perfectament cosins germans d'*Una educació francesa*, del català ultrapirinenc Joan-Daniel Bezsonoff. Altres, tot i tenir com a marc referencial la França de províncies, remetien a paisatges mentals que fàcilment pot percebre

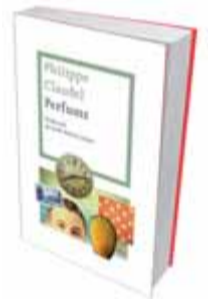
L'apunt

Philippe Claudel (Nancy, 1962), a més d'escriptor, ha estat professor de literatura i guionista. Va guanyar un premi BAFTA pel guió d'*I y a longtemps que je t'aime*.

com a familiars un lector o lectora catalans nascut als anys seixanta, com el mateix Claudel (1962), o una mica abans.

La cansalada fregida de l'àvia, les primeres cremes solars, les dutxes col·lectives espartanes després d'un partit de futbol, el *pullover*, la loció d'afaitar del pare... un degotall de petites punxades emocionals que es poden flairar omplint els pulmons d'una tirada o, potser més recomanable, en relaxades i espaiades llegides intermitents. *

Philippe Claudel
ens ofereix un tast dels seus records vitals relacionats amb les olors
GABRIEL MASSANA

PERFUMS
Philippe Claudel
Traducció: Jordi Martín
Editorial: La Magrana (Barcelona, 2013)
Pàgines: 224
Preu: 20 euros

JUVENIL

LLUÍS LLORT

Capità, capità, futur clàssic a la vista!

Hi ha gèneres que fa anys i anys que funcionen, alternant etapes d'arraconament amb altres amb molt de ressò, com ara el de pirates. Costa, però, portar el gènere a l'actualitat si no és ambientant l'obra a Somàlia... Doncs Josep L. Badal ho aconsegueix tirant pel dret a la sèrie que serà *Jan Plata*, en què barreja sense manies l'època actual amb els pirates clàssics, les sirenes i la recerca de grans somnis.

Jan Plata és la traducció al català de John Silver, el nom del carismàtic pirata de *L'illa del tresor*, de Stevenson. I és que la família de pirates de Badal és molt clàssica, amb elements fantàstics, com ara autòmats, fantasmes i bucaners amb habilitats inusuals de força, punteria, agilitat, etcètera.

Josep L. Badal (Ripollet, 1966) ha publicat narrativa, poesia i novel·les juvenils i es nota que és professor de llengua i literatura perquè aquest *Jan Plata. La crida dels pirates* transpira qualitat literària en molts sentits, com ara les descripcions, els diàlegs, fins i tot les onomatopeies, afegits al ritme altíssim de l'acció gairebé constant, la creació de personatges, el plantejament de conflictes i l'humor, molt d'humor allunyat de la carincloneria.

En Jan Plata és un nen esquifit que viu en un poble de costa, amb la mare (Amina, una sirena, tot i que ell encara no ho sap), una mena d'avi (Nèstor, pirata, tot i que ell encara no ho sap) i un pare absent que el nen convoca fent sonar una campana.

En una festa escolar es presenta el pare, un pirata dels que desperten admiració, i guanya totes les proves esportives dels pares. Amb tots aquests elements d'atracció, en Jan el seguiria fins a l'infern. De moment, però, acabarà enrolant-se a l'*Estrella del Mar*, la nau que comanda el seu progenitor, a qui tothom anomena Tros de Sabre.

L'aventura contra un gegantí autòmat serveix per presentar per sobre la tripulació, per mostrar l'obsessió del pare per trobar la mítica *Llum de nit*, i tot amanit amb una intel·ligent barreja de personatges històrics reals, entre d'altres sorpreses, que formen aquest primer lliurament d'una col·lecció que, si manté el nivell, apunta a futur clàssic dels que generen addicció. *

JAN PLATA
LA CRIDA DELS PIRATES
Josep L. Badal
Premi Folch i Torres
Il·lustracions: Jordi Lafebre
Editorial: La Galera (Barcelona, 2013)
Pàgines: 181
Preu: 14,90 euros